

Wensen en bedenkingen concept-RES Twente

Aanpak RES

De colleges van de veertien Twentse gemeenten, Gedeputeerde Staten en het DB van het waterschap stellen onder embargo tot 16 april de concept-RES Twente vast en maken hem daarna publiek. Elk college legt deze concept-RES voor aan de raadsleden in de eigen gemeente met de vraag of de fracties en/of afzonderlijke raadsleden hun wensen en bedenkingen bij dit concept-RES willen geven.

De binnengekomen wensen en bedenkingen van alle fracties worden per gemeente, provincie of waterschap gebundeld. De colleges, GS en DB sturen de binnengekomen wensen en bedenkingen, al dan niet met een eigen reactie daarop, naar de RES Twente voor doorgeleiding naar het Nationaal Programma RES uiterlijk op 1 juni 2020. Al deze informatie is na 1 juni openbaar en voor iedereen beschikbaar.

Zoals bekend voorziet de RES-aanpak daarna in een doorrekening en reactie van het Nationaal Programma RES (uiterlijk 1 oktober). Met deze reactie, de door de Raden ingediende wensen en bedenkingen en andere nieuwe inzichten wordt de RES Twente afgerond. Deze RES 1.0 (vanwege de herijking elke twee jaar, heet deze eerste versie RES 1.0) wordt 1 maart 2021 bij het Nationaal Programma ingediend. Deze RES 1.0 heeft vooraf de instemming van de Raden, Staten en AB.

Voorstel voor de wensen en bedenkingen i.v.m. Corona

Het is aan de Raden om te bepalen op welke wijze zij tot wensen en bedenkingen komen. We hebben een aantal griffiers kunnen consulteren en zij zijn van mening dat onderstaande mogelijkheid tot het ophalen van wensen en bedenkingen goed zou kunnen worden toegepast in de tijden van Corona. Maar uiteraard is het aan de individuele raden, in samenspraak met hun colleges, of zij van deze mogelijkheid willen gebruikmaken.

Werken met een format heeft als voordeel dat de wensen en bedenkingen van de gemeenteraden en fracties gemakkelijker per thema naast elkaar kunnen worden gelegd. Op die manier ontstaat er bij alle actoren sneller een goed beeld van de strekking en de reikwijdte van de ingediende wensen en bedenkingen.

1. Elk college stuurt met een aanbiedingsbrief de concept-RES Twente aan de raadsleden.
2. De raad krijgt overeenkomstig planning uiterlijk tot en met vrijdag 15 mei de **schriftelijke** mogelijkheid om **wensen en bedenkingen (zijnde geen wensen en bedenkingen in de vorm van een motie overeenkomstig art 169 lid 4 gemeentewet*)** in te dienen. Hiervoor wordt vanuit de RES een "format" aangeleverd zodat deze eensluidend kunnen worden toegevoegd aan het bod richting Nationaal Programma. Fracties en/of raadsleden zijn **eigenstandig** bevoegd om deze wensen en bedenkingen in te dienen en zijn niet afhankelijk van een meerderheid van de gemeenteraad. Voor deze schriftelijke wijze van werken hoeft dus geen vergadering plaats te vinden.
3. De binnengekomen wensen en bedenkingen worden samengevoegd en ter beschikking gesteld aan het College met een afschrift aan alle raadsleden.
4. Het College stuurt de binnengekomen wensen en bedenkingen, al dan niet met een eigen reactie daarop naar de RES Twente voor doorgeleiding naar het Nationaal Programma RES uiterlijk op 1 juni 2020. Deze informatie is vanaf dat moment openbaar beschikbaar.

*Artikel 169 gemeentewet

4. Zij geven de raad vooraf inlichtingen over de uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld in artikel 160, eerste lid, onder e, f, g en h, indien de raad daarom verzoekt of indien de uitoefening ingrijpende gevolgen kan hebben voor de gemeente. In het laatste geval neemt het college geen besluit dan nadat **de raad in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen.**

Wensen en bedenkingen bij de concept-RES Twente d.d. 15 april 2020

Vanuit de gemeenteraad van: Hof van Twente

Ingediend door of namens de raadsfractie: Partij van de Arbeid

Naam indiener: O. Bordes

Datum indiening: 20-5-2020

No	Onderwerp Concept-RES	Bij blz.	Wens of bedenking
1	Samenvatting (inhoud) <ul style="list-style-type: none"> • Twents bod • Wind en zon • Ambitie warmte 	4-5-6	<ul style="list-style-type: none"> • Zonnevelden op agrarische gronden bij voorkeur niet en als het noodgedwongen toch moet na afstemming met omwonenden; • In de periode 2030 – 2050 moet nog ca. 50% van het huidige elektriciteitsverbruik duurzaam worden opgewekt, terwijl het 'laaghangend fruit' al geplukt is. Ook zal het energieverbruik de komende jaren nog stijgen. De vraag is of dit lokaal/regionaal nog wel te realiseren is; • Grootchalige windenergie. Diverse gemeenten hebben ambitieuze doelstelling v.w.b. de inzet van grote windturbines. Hoe is de afstemming/locatiekeuze geregeld met naburige gemeenten die hiervoor juist géén draagvlak hebben? • Grootchalige windenergie: indien noodzakelijk bij voorkeur op industrieparken • Ambitie warmte: in een in 2019 op de UT gehouden symposium over geothermie, bleek dat de mogelijkheden in Twente zeer beperkt zijn. In hoeverre is er al 'ingetekend' op deze vorm van warmtewinning? • In de RES komt onvoldoende naar voren wat van het 'gasloos' maken in onze regio de wenselijkheid is en wat de mate waarin het moet gebeuren (alle woningen, nieuwbouw, inzetten op gasbesparing, etc.). Dit ook afgezet tegen de strategie van omliggende landen, die (schoon) aardgas als warmte- en energiebron gaan gebruiken. Ook de effecten van het gasloos maken op de toename van het elektriciteitsverbruik is niet inzichtelijk.
2	Samenvatting (proces) <ul style="list-style-type: none"> • Participatie • Wat heeft RES nodig • Vervolgstappen 	7	<ul style="list-style-type: none"> • De participatie van inwoners, bedrijven en grondeigenaren, die moet resulteren in RES 1.0, komt veel te laat op gang. De ervaring in onze eigen gemeente Hof van Twente leert dat dat niet in één jaar is te realiseren; • Hoeveel bedraagt de 50% lokale financiering en is dat wel realistisch (na de Coronacrisis)? • Tegenwind: Het zou getuigen van realisme als 'tegenwind' wordt ingecalculiseerd, hetzij in ambitie, hetzij in termijn, of in beide; • De fractie PvdA van de gemeente Hof van Twente wenst nogmaals te benadrukken dat de startnotitie voor kennisgeving is aangenomen en niet door de raad is vastgesteld.
3	Verdeling gemeenten	10-11	<ul style="list-style-type: none"> • Aan de gemeentelijke cijfers toevoegen: a) het percentage duurzaam opgewekte elektriciteit en b) het verwachte energieverbruik in 2030 en 2050 • Er zijn initiatieven voor kleine lokale windturbines (25 kW) bijvoorbeeld bij agrarische bedrijven. In hoeverre worden deze meegenomen in de berekeningen? • In de startnotitie staat een escalatiemodel, waarin eventuele 'herverdeling' door provinciale bestuurskracht wordt toegewezen aan gemeenten. Hoe is dit te rijmen met de beslissingsbevoegdheid van gemeenteraden?
4	1.1. Elektriciteit	12-13	<ul style="list-style-type: none"> • Cijfers van elektriciteitsverbruik voor 2030 en 2050 toevoegen • Wanneer en in welke mate wordt de doorrekening op systeemefficiëntie en kosten effectiviteit verwerkt in de RES?
5	1.2. Warmte	14-15	<ul style="list-style-type: none"> • Waarom is waterstof niet meegenomen als mogelijke warmtebron? • Bij de omschakeling naar aardgasvrij wonen moet rekening worden gehouden met inwoners, die wel willen maar niet de financiële mogelijkheden hebben.
6	2.1. Bouwstenen <ul style="list-style-type: none"> • 1. Zon op dak • 2. Dorpsmolen • 3. Concentratie • 4. Rijkswegen • 5. Twentse Kracht • 6. Verdienmodel • 7. Warmtenet • 8. Biomassa en -gas • 9. Warmte platteland • 10. Aqua- en geothermie 	17-31	<ul style="list-style-type: none"> • Waarom worden duurzaamheidsmaatregelen aan de eigen woning (zonnepanelen) niet meegenomen in de RES? • Financiële ondersteuning voor maatregelen eigen woning voor inwoners met een kleine beurs zou onderdeel moeten uitmaken van het financieringsplan • Bouwsteen 2 (20 GWh) bestaat uit lokale zonneparken en dorpsmolens. Wat is daarin de verdeling wind-zon? • Bouwsteen 3. Grootchalige zon-wind parken. Wie bepaalt welke zoekgebieden straks concreet worden gebruikt (rijk, provincie, gemeente,...?) • Bouwsteen 3. Welke afweging/toetsing wordt gemaakt als het gaat om gebruik van agrarische gronden? • Bouwsteen 3. Wat is de locatie van de 16 zoekgebieden? • Bouwsteen 4. Rijkswegen. Ook hier: wie beslist over de locaties? • Bouwsteen 5. Twentse Kracht. Wat is het participatiemodel dat aan deze ambitie ten grondslag ligt?

No	Onderwerp Concept-RES	Bij blz.	Wens of bedenking
			<ul style="list-style-type: none"> • Bouwsteen 6. Lokale verdienmodellen. Wat is concreet de minimale omvang van een energieproject? Is clustering van deelprojecten tot één groot project ook mogelijk? • Bouwsteen 7. Warmtenet. Waarom is Delden (op steenworp afstand van Twence) niet opgenomen in het (toekomstige) warmtenet? • Bouwsteen 7. Geothermie. Zie opmerking onder 1. • Bouwsteen 8. Biogas. In hoeverre is rekening gehouden met een mogelijke krimp van de veestapel, waardoor de hoeveelheid mestvergisting in negatieve zin wordt beïnvloed? • Bouwsteen 8. Biogas. Evenals bij windturbines is de maatschappelijke weerstand tegen grootschalige mestvergisters en biogasinstallaties groot. Hoe wordt dit geadresseerd? • Bouwsteen 9. Warmte platteland. Terecht wordt opgemerkt dat isolatie en/of gebruik van warmtepompen een belangrijke bijdrage kan zijn. Voorwaarde is dan wel dat er een adequate, consistente en lange termijn financieringsmogelijkheid voor elke bewoner moet zijn. • Geothermie. Zie opmerking onder 1, die in het kopje 'Geothermie (na 2030)' wordt bevestigd.
7	2.2. Overige bronnen	33	<ul style="list-style-type: none"> • Kernenergie. Het al dan niet inzetten van kernenergie is weliswaar geen bevoegdheid van Twentse overheden, maar is wel van invloed op de totale duurzaamheidsopgave en de verdeling daarvan over de regio's. Wat is het landelijk toekomstperspectief daarvoor? • Waterstof. Is in de financiering rekening gehouden met budget voor het versnellen van de ontwikkeling van waterstoftoepassingen?
8	2.3. Infrastructuur	33-35	<ul style="list-style-type: none"> •
9	2.4. Ruimtelijke kaders	37	<ul style="list-style-type: none"> • De RES zet in op..... Inhoudelijk kunnen we het daarmee eens zijn, maar de vraag blijft: wat zijn de toetsingskaders en nog belangrijker: wie toetst en beslist uiteindelijk?
10	3. Proces en analyse	40-45	<ul style="list-style-type: none"> • De besluitvorming in het hele proces is erg ondoorzichtig. De voorbereiding op besluitvorming door de Stuurgroep, zoals beschreven in de startnota Energiestrategie Twente, is helder, maar de exacte besluitvorming daarna is onduidelijk. • Participatie. Naar onze mening is de tijd om door (burger)participatie input te krijgen voor RES1.0 tekort. Zeker nu door de Corona-crisis bijeenkomsten niet mogelijk zijn. • Participatie. In de startnota Energiestrategie wordt veelvuldig gesproken over communicatie, hetgeen niet hetzelfde is als participatie. De vraag blijft hangen: over welke vorm van participatie en in welke fase praten we eigenlijk? Zie ook de participatieladder van Wilcox. • Participatie. Hoe en door wie wordt de input vanuit de participatie gewogen en getoetst?
11	4.1. Van concept naar RES	46-49	<ul style="list-style-type: none"> • Wat is het doel van de toetsing van concept-RES door het Planbureau van de Leefomgeving na 1 juni 2020? Als dit leidt tot herverdeling, frustreert dit het proces dat gestart is op basis van de concept-biedingen. • Zoekgebieden. Wat is de meerwaarde van zoektocht door gemeenten als er al 16 zoekgebieden zijn 'gevonden'? Of dienen die als alternatieve locaties? • Zoekgebieden. Hoe is de afstemming tussen gemeenten onderling geregeld als er zoek- of clustergebieden worden gevonden die van invloed zijn op het leefklimaat van een naburige gemeente (of zelfs ander land) • Volgende zinsnede (p. 48) is volstrekt onbegrijpelijk: <i>'Twente zal de overige hoekpunten van het afwegingskader bij deze ambitie nader uitwerken. Het gaat specifiek om ruimtelijke kwaliteit en systeem efficiëntie. Regionale samenhang op deze onderdelen is van belang'</i>.
12	4.2. Vragen aan het Rijk	50-51	<ul style="list-style-type: none"> • Wat wordt specifiek verstaan onder 'publieke sturing'? • Wij missen een gevoeligheidsanalyse: wat is de invloed op de RES als het Rijk niet tegemoet komt aan de 'eisen' die in de RES aan het Rijk worden gesteld? • De vragen aan het Rijk zijn uitsluitend kwalitatief. Waar is de kwantitatieve onderbouwing.
13	Overig / algemeen		<ul style="list-style-type: none"> • We missen in de concept-RES een heldere tijdslijn met daarin: a) de beslispunten; b) wie de beslissing neemt; c) waarover het besluit gaat.